

len eder intzana soiñez,
ezain dok begikunea,
gorputza loi lakarrez.

Zerk au ortara ekarri?
Ez al intzan errubage?
Sort-lurra maitatzea
noiztik ete dok, noiztik pekatu?
Or intzan beti langille,
maite uala sort-etxea,
iñoiz txarrik pentsa bage,
alai begitartea.

Maite aut nik, ene gazte,
etsai bonbaz ler-azita
etxaurrean jausia.
Lengo txoriak ez yok kanturik
sagar adarren gaiñean;
ama dok txit eratsia;
aita, i barik, biotz lertu,
min-arantzaz ornia.

Nik, bai!, lurra dauat emon
teillatu txitxin azpian.
Miñez esku bete lur
egotzi dauat obi buruan,
eta miñez nok aldendu
jre gomuta latzari
eziñik jñola itzur.

SUTAN

Begi-aur zaitut, uri!, euskal eleiz zarra!
Kiskal zakustaz dana, gar, errauts egiña;
ilkor lerkaiz zaitue zanpatu zakarra;
gaiñ bota dautzue, nasai, errekiña.

Eziñaren garrasi, eriotz-negarra
zabal dituk edatu, doixtar egazkiña.
Errugea dok zuzi —ire biotz txarra!—.
Nork iri, ai!, opako parkamen ariña?

Amaitu eziñeko eztanda gaiztoa,
gordeleku billako jenteen arrápala...
Ifernu bizia dot Gernika osoa.

Joanak, ezkenik be, doixtar sai gaizkiñak.
Gaiñez gaiñ errukior da jasten itzala...
Lazkor dira bazterrak, su-mendi egiñak.

EURIA TA URIA

Atzo arratsalde, lerkaiak zetuta,
ainbat jausi ziran gure uri maitean;
garrasika zarrak, ta umeak txilioz
erio-zain oar nitun illuntzean.

Gaur, eguna argituz
jori da euria,
eriotz-aldiko
amaitze larria.

Ixil ta iraun dator, nekatua legez,
erreriko uria estalpetu nairik;
egiz, orkatz-nagi euria beerantza,
erriaren lotsa pizkat babesturik.

Erreriko uria,
txoko lotsaritu,
euriak nai ausaz
eun bustiz beatu.

Dana ingurumari, il-urren bai'litzan;
ta iges doa bizkor uriko jentea

gaitzak artua lez, bide-zelai zear,
ixillik ta txonbo, anpuluh beteá.

Illinti goriak
itzaltzen euriak,
uri errearen
ondar kiskaliak.

Espaloian zear begira gizon bat,
giza-antzik ez, ta negarra dau jaki;
eztarrian itoz abotsaren oiua,
su ta euriaren triska ur-ur ikuski,
«Madarikatua,
guda zital —diño—;
madarikatua,
i, gizaki gaizto».

Mezuak eskinka dator euri mea,
zidar tantoetan goi-zear atalduz:
ez dirausku ezer, muturik da jausten...
Ez al leuke zerbait esango mintzatuz?
Uria dakusa
errea, mutiri,
gomutapenezko
azken min-intziri.

Kej, gar, erre-sunda —Dante'ren jkusgai!—
uria dakusa, oi!, txarpil egiña.
Zerbait dau esan nai. baiña, loki estu!,
miiña jareinazo dau arras eziña.
Mintza naiez dago
goitiko euria,
miñetan ikusiz
euskaldun uria.

Zabor, arri, zirpil, ondarrez kalea.
Aizetan eriotz dabil arramaka...
Ta, umea besoan, zelako iduria!,
garrasi bizitan, nora oa, neska?

Euskal uriaren
miñaz oarturik,
negar zotin-eunez
estaltzen dau goitik.

Ni be, euri ta uri, minkide zaituet.
Zuen kale ertzetan gaur ez dakust, ez,
ume-jolasik, ez saleros-joranik;
dana dager laru, garrasiz, oiñazez.
Eta biotzetik
aut madarikatu
erriak ondatzen
ditukan guda uzu.

ODOL MENDI!

Bizkargi!, odol mendi!,
eziñaren gaitz lore di!

Zer dogu? Goiza jñartzen
Zur etsaia? Iratxo,
mamu-kirats, lerdoi min,
gain dabilkigu txatxo.

Luban ertzean sua,
berun jasa bertatik.
Ixil egozanak zut,
joan erantzunik.

Orru biur da aizea,
argia da naspildu...
Gorroto indarra puzka,
gibelmiñik ifernu.

Bizkargi!, odol mendi!,
eziñaren gaitz lore di!